

Předmluva	11
1 Dědičnost	21
1.1 Historický exkurz	21
1.2 Výsledky studií dvojčat	23
1.3 Výsledky adopčních studií	25
Literatura	25
2 Konstituce	27
2.1 Syndrom hyperaktivity	27*
2.2 Jiné medicínsky zjištěné abnormality	29
2.3 Vrozené osobnostní dispozice	31
2.4 Příslušnost k pohlaví	33
Literatura	35
3 Rodina	37
3.1 Novodobá historie dětství a dospívání	37*
3.2 Rodina jako společenská instituce	39
3.3 Společenské postavení rodiny	41
3.4 Rodinné vazby	42
3.5 Uplatňování disciplíny v rodině	44
3.6 Kvalita rodičovského dohledu	44
3.7 Rodinná interakce	46
Literatura	49
4 Osobnost	51
4.1 Předsudky o typické osobnosti	51
4.2 Vědecky fundované nálezy	52
4.2.1 Srovnávací studie založené na psychologických testech	54
4.2.2 Srovnávací studie založené na popisu chování	55
4.2.3 Studie variability osobností s rizikovým chováním	60 ⁹
Literatura	62
5 Škola	63
5.1 Mění se role školy v postindustriální společnosti	63*

5.2	Vzdělávací politika státu	67
5.3	České školy prvního a druhého stupně	70
5.4	Vztah školy a rodiny	72
5.5	Školní prostředí jako rizikový činitel	74
Literatura		79
6	Skupiny, subkultury a hnutí mládeže	81
6.1	Dospívání a vztahová síť	81
6.2	Vrstevnické party	83
6.3	Kriminogenní skupiny a subkultury mládeže	84
6.3.1	Stabilní a nestabilní kriminální skupiny	86
6.3.2	Drogová subkultura	86
6.3.3	Subkultura rasistická	87
6.3.4	Subkultura pseudonáboženská	88
Literatura		89
7	Společenský kontext delikvence mládeže	91
7.1	Hodnotové důrazy civilizace	91
7.1.1	Industriální a postindustriální Evropa	91
7.1.2	Naše specifika	95
7.2	Hodnota práce	97
7.3	Subkultura extrémní chudoby	99
7.4	Vliv médií	100
7.4.1	Vliv médií na zločinnost	100
7.4.2	Vliv médií na postoj občanů ke zločinnosti	105
Literatura		110
8	Delikvence mládeže v politickém diskurzu	111
8.1	Historický exkurz	111
8.2	Úloha státu	116
8.3	Tvrdá pozice	118
8.4	Tolerantní pozice	122
8.5	Současná situace u nás	124
Literatura		129
9	Delikvence a etnický původ	131
9.1	Rasa a etnická skupina	131
9.2	Romové jako etnicky odlišná skupina	133
9.3	Struktura romské kriminality u nás	137
9.4	Profil mladistvého Roma s delikventním chováním	139
Literatura		140
10	Struktura kriminality nezletilých u nás a struktura používaných sankcí	141
10.1	Výpovědní hodnota kriminálních statistik	141

10.2	Aktuální vývoj kriminality mládeže v ČR	143
10.3	Komentář k trendům	147
	Literatura	148
11	Způsoby intervence, které u nás mají tradici	149
11.1	Intervence obcí	150
11.2	Typy ústavní výchovy a rozhodování o ní	151
11.3	Diagnostický ústav	154
11.4	Výchovný ústav	155
11.5	Vězení	158
	Literatura	165
12	Způsoby intervence, jež u nás vznikají	167
12.1	Vězení v nové perspektivě	167
12.2	Změny v ústavní a poustavní péči	172
12.3	Alternativy k trestu odnětí svobody	176
12.4	Probační a mediační služba	192
12.5	Terénní sociální práce	194
12.6	Střediska výchovné péče pro děti a mládež	197
12.7	Resocializační program bývalého okresního úřadu	199
12.8	Programy v přírodě	200
12.9	Dobrovolnická pomoc	203
	Literatura	207
13	Inspirativní zahraniční modely intervence	209
13.1	Projekty podporující vstup na trh práce	210
13.2	Policejní ochraňování komunity	215
13.3	Programy s aktivní účastí policie	216
13.4	Denní centrum jako alternativa trestu	220
13.5	Expedice	221
13.6	Dobrovolnické sbory	223
13.7	Multisystemická terapie	224
	Literatura	225
14	Možnosti psychoterapie	227
14.1	Volba psychoterapeutického postupu	227
14.2	Dynamická individuální psychoterapie	230
14.3	Behaviorální psychoterapie	232
14.4	Realitní terapie	234
14.5	Systemický přístup	238
14.6	Skupinová psychoterapie	239
14.7	Terapeutická komunita	242
	Literatura	244

15 Nároky práce s rizikovou mládeží	245
15.1 Motivace pracovníka	245
15.2 Pracovníkův postoj ke klientovi	248
15.3 Práce s klientem jako proces	253
Literatura	254
16 Predikce kriminálního chování	255
16.1 Předpoklady úspěšné predikce	255
16.2 Přehled výsledků prediktivních studií	258
Literatura	260
17 Prevence kriminálního chování	261
17.1 Úrovně a strategie preventivních opatření	262
17.2 Předškolní programy pro děti	265
17.3 Programy určené rodičům	266
17.4 Programy vázané na školu	268
17.5 Vrstevnické programy	275
17.6 Programy podporující pracovní uplatnění	276
17.7 Komunitní programy	278
17.8 Státní programy prevence	281
17.8.1 Západní Evropa	281
17.8.2 Česká republika	284
Literatura	285
18 Hodnocení efektivity intervenčních a preventivních programů	287
Literatura	292
19 Přehled významnějších právních norem a vládních dokumentů	293
19.1 Výběr z historických norem	293
19.2 Normy nyní platné v České republice	295
19.3 Vládní dokumenty	298
19.4 Některé mezinárodní normy	299
20 Přehled popsanych intervenčních a preventivních opatření, programů a projektů	301
Otázky	307
Slovníček	311
Rejstřík jmenný	317
Rejstřík věcný	321